1791–92

in Polonia Pedag. 904.

...nse Gymnasium

Roztożenie nauk i godzin w Szkołach Krakowskich 17 91/92.

Kraków

1791/92

Św Anny

Szyrzarob
Prof. szkolne

R O Z Ł O Z E N I E   N A U K

Dzienne, na godziny, porządkiem sześciu Klass, z odmianą Professorów, Roku 1791. na Rok 1792.
Pietnastego Roku po wprowadzeniu do Szkół Krakowskich układu Nauk, od P. K. E. na cały Narod przepisanych.

Klassy.	*Godziny.*	*Poniedziałek.*	*Wtorek.*	*Srzoda.*	*Czwartek.*	*Piątek.*	*Sobota.*
I.	od 8. do 9. od 9. do 10.	Piérwsza część Grammatyki. Wypisy Łacińskie na tęż Klassę.	Arytmetyka.	Grammatyka. Wypisy Łacińskie.	Arytmetyka.	Grammatyka. Wypisy Łacińskie.	Arytmetyka.
	od 2. do 3. od 3. do 4.	Formowanie Charakteru. Początki Jeografii teraźniéyszey.	Rysunki.	Moralna na tę Klassę. Wypisy Łacińskie do moralnéy.	Rysunki.	Formowanie Charakteru. Początki Jeografii teraźnieszéy.	Grammatyka. Wypisy Łacińskie.
II.	od 8. do 9. od 9. do 10.	Drugá część Grammatyki. Wypisy Łacińskie na tęż Klassę.	Arytmetyka o liczbach całkowitych i Łamanych	Grammatyka. Wypisy Łacińskie z Autorów.	Arytmetyka.	Grammatyka. Wypisy Łacińskie.	Arytmetyka.
	od 2. do 3. od 3. do 4.	Formowanie Charakteru. Dalsza wiadomość Jeografii teraźnieyszéy.	Rysunki.	Grammatyka. Moralna i Wypisy Łacińskie do niéy.	Rysunki.	Charakter. Dalsza wiadomość Jeografii teraźnieyszéy.	Grammatyka. Wypisy Łacińskie.
III.	od 8. do 9. od 9. do 10.	W. Trzecia część Grammatyki. Tłumaczenie Wypisów Łacińskich z Korneliusza Nieposa, i Listy Cycerona.	M. Nauka o Stosunkach, i Proporcyach z przystusowaniem do Reguły Trzech, ciągow i Logarytm.	W. Grammatyka. Tłumaczenie Wypisów Łacińskich	M. Jeometrya do Rozdziału XII. z Xięgi Elementarnéy Części pierwszéy.	W. Grammatyka. Tłumaczenie Wypisów Łacińskich.	M. Jeometrya.
	od 2. do 3. od 3. do 4.	P. Dzieie Assyryiskie, Perskie z Jeografią i Wypisami Łacińskiemi. Moralna, o powinnościach wzaiemnych, czyli o przystoyném obcowaniu i pożyciu iednego z drugiem.	Rysunki.	F. Historya Naturalna, o Ogrodnictwie, Wypisy do niey Łacińskie P. Moralna, Wypisy Łacińskie do Dzieiów i Moralnéy.	Rysunki.	G. Historya Naturalna, o Ogrodnictwie. Wypisy do niéy Łacińskie.	W. Grammatyka. Wypisy Łacińskie.
IV.	od 8. do 9. od 9. do 10.	M. Kończenie części pierwszéy Jeometryi. Część druga, i Praktyka.	F. Wstęp do Fizyki.	M. Kończenie części piérwszéy Jeomet. Część druga, i Praktyka.	F. Wstęp do Fizyki.	M. Kończenie części [illegible]wszéy Jeometryi Część druga, i Praktyka.	P. Moralna Prawo Natury. Wypisy Łacińskie do tegoż.
	od 2. do 3. od 3. do 4.	M. Początki Algebry. W. Wypisy Łacińskie z Autorów Klassycznych, i Cwiczenie się w Wymowie.	Rysunki.	P. Dzieie Greckie z Jeografią. Wypisy Łacińskie do tychże. M, Algebra.	Rysunki.	W. Wypisy Łacińskie i ćwiczenie się w Wymowie.	F. Historya Naturalna o Rolnictwie. Wypisy Łacińskie do tegoż.
V.	od 8. do 9. od 9. do 10.	F. Fizyka pierwszoletnia. O. Ogniu, Optyka, Katoptryka, Dyoptryka. O Elektryczności i sile Magnetyczney. Początki Astronomii.	P. Prawo, Ekonomiczne.	F. Fizyka pierwszoletnia. O ogniu. Optyka, Katoptryka, Doyptyka. O Elektryczności, i sile Magnetycznéy.	P. Prawo Ekonomiczne.	F. Fizyka pierwszoletnia. o Ogniu. Optyka, Katoptryka, Dyoptryka. O Elektryczności, i sile Magnetycznéy,	Zoologia, czyli Historya Naturalna o Zwierzętach. Wypisy Łacińskie do tey Historyi stusowne.
	od 2. do 3. od 3. do 4.	W. Wypisy z Poetów Klassycznych w rozmaitem rodzaiu, i Mowy niektore z Autorów. F. Botanika.	Rysunki.	W. Cwicenie się w Wymowie. Tłumaczenie Wypisów [illegible] których z Autorów.	Rysunki.	M. Powtorzenie częci drugiéy Jeometryi. Dokończenie Algebry.	M. Powtorzenie części drugiéy Jeometryi. Dokończeme Algebry.
VI.	od 8. do 9. od 9. do 10.	P. Moralna, Prawo Polityczne, Narodów, i Kraiowe, tak Polityczne, iako i Cywilne.	W, Uwagi i wiadomości o Wymowie i Poezyi Mowy, Cycerona, Liwiusza, Kurcyusza, Tacyta, List Horacego *de Arte Poetica*.	P. Prawo Polityczne, Narodów, i Kraiowe, tak Polityczne, iako i Cywilne.	W. Uwagi i wiadomości o Wymowie i Poezyi. Mowy, Cycercna i t. d. i dawnych Polaków.	P. Prawo Polityczne, Narodów, i Kraiowe, tak Polityczne, iako i Cywilne.	W. Uwagi i wiadomości o Wymowie i Poezyi. Listy Cycerona i t. d. Mowy dawnych Polaków.
	od 2. do 3. od 3. do 4.	F. Historya sztuk i Kunsztów, i Wypisy Łacińskie do teyże. M. Loika.	Rysunki.	M. Loika. F. Historya sztuk, i kunsztów z Wypisami Łacińskiemi.	Rysunki.	P. Dzieie Królestwa Polskiego z Jeografią Wypisy Łacińskie z Pisarzy Polskich.	P. Moralna, i Prawo. Wypisy Łacińskie do Moralney.
Język Niemiecki.	od 10. do 11. od 1. do 2.	Lekcya postępuiących, i doskonalących się. Lekcya poczynaiących.	Lekcya postępuiących i doskonalących się. Lekcya poczynaiących.	Lekcya postępuiących, i doskonalących się. Lekcya poczynaiących.	Lekcya postępuiących i doskonalących się. Lekcya poczynaiących	Lekcya postępuiących i doskonalących się. Lekcya poczynaiących	Lekcya postępuiacych i doskonalących się. Lekcya poczynaiących
Język Francuzki.	od 10. do 11. od 1. do 2.	Lekcya poczynaiących. Lekcya postępuiących, i doskonalących się.	Lekcya poczynaiących, Lekcya postępuiących, i doskonalących się.	Lekcya poczynaiących, Lekcya postępuiących, i doskonalących się.	Lekcya poczynaiących Lekcya postępuiących i doskonalących się.	Lekcya poczynaiących Lekcya postępuiących i doskonalących się.	Lekcya poczynaiących Lekcya postępuiących i doskonalących się.

Metr Rysunków we Wtorki i Czwartki od godziny drugiéy z południa, przez dwie godziny ciągle Rysunki Uczniom dawać będzie.
Nauczyciel Matematyki dla ćwiczenia w praktyce Jeometryi, wyprowadzać będzie Uczniów w czasach rekreacyi na pola, i inne mieysca, końcem wykonania rozmiaru, ukazując na zmysły użytek narzędzi Matematycznych.

Głoski wielkie przy każdey Nauce wypisane, oznaczaią Nauczyciela téy Nauki, i tak W. znaczy Wymowy, P. Prawa i t. d.

O S T R Z E Z E N I A

Rozpoczęcie Roku Szkolnego dnia 29. Września, koniec zaś tegoż Roku dnia 29. Lipca.

1. W dni Szkolne o kwadransie na osmą wszystkich Klass Uczniowie do Szkoł zeyść się powinni tak; aby na Mszy S. zaraz następuiącey, w przyzwoitym porządku wraz z domowemi Dozorcami wszyscy znaydowali się, po którey skończonéy porządnie wyszedłszy, maią odmawiać Lekcye, przed wyznaczonemi na to od Nauczycieli. Szkoły zaś same (które zawsze od wezwania Ducha S. zaczynać się maią) rano od 8. do 10. a z południa, od 2. do 4. godziny iednostaynie trwać będą.
2. W Niedziele, i Uroczyste Swięta, o wpół do dziewiątéy godzinie, wszystkich Klass Uczniowie, razem i ich domowi Dozorcy, do Kościoła schodzić się maią: gdzie wysłuchawszy Mszy S. Iwszey i IIgiéy Klassy Uczniowie, do swych Klass na Chrześciiańską Naukę odeydą (wyiąwszy dni Spowiedzi w które Kazania z innemi słuchać obowiązani) innych zaś czterech wyzszych Klass Uczniowie, słuchać będą Kazania. Prócz tego w czasie Adwentu i Wielkiego Postu, będzie dawany wszystkich Klass Uczniom w Szkołach Katechizm, w Adwencie zaraz po Mszy S. a w Poście z południa o godzinie w poł drugiéy.
3. Co Miesiąc wszystkich Klass Uczniowie w swoiém Kościele spowiadać się będą, oddaiąc Spowiednikowi kartki, ręką własną pisane, wewnątrz Jmie i Nazwisko każdego spowiadaiącego się zamykaiące, a zwierzchu oznaczaiące Klassę w któréy zostaie. Do téy Spowiedzi wyznaczone są czasy następuiące: W Październiku S. Jan Kanty; w Listopadzie S. Stanisław Kostka, w Grudniu Niepokalane Poczęcie P. Maryi; w Styczniu Nowy Rok; w Lutym N. P. Gromniczna; w Marcu S. Kazimierz, lub naybliższa tegoż S. Niedziela, w Kwietniu Spowiedź Wielkanocna; w Maju S. Stanisław; w Czerwcu SS. Piotr i Paweł, w Lipcu ostatnia Niedziela przed zakończeniem Nauk.
4. Używanie Języka Łacińskiego w domu, i Szkole między Uczniami zaleca się, w który, aby się Uczniowie lepiey wprawili, dawane im będą Kompozycyie raz z Polskiego Języka na Łaciński, drugi raz z Łacińskiego na Polski na Niedziele, Swięta, i dni rekreacyyne, tak; aby Nauczyciel Moralnéy Nauki, do takowéy Kompozycyi wyznaczenia miał Niedzielę: Wymowy Wtorek, Fizyki Czwartek, a Matematyki następuiącą Niedzielę, i tak daléy tym porządkiem.
5. Procz tego wszystkich Klass Uczniowie obowiązani są uczyć się Języków Obcych toiest Francuzkiego, i Niemieckigo, które dzien w dzień rano i z południa, nawet w czasie popołudniowych rekreacyy, dawane będą, tak aby Język Francuzki bywał zrana dla poczynaiących, a z południa dla postępuiących, i dla doskonalących się: Niemiecki zrana, dla postępuiących, i doskonalących się; a społudnia dla poczynaiących.
6. Na rysunki także (które we Wtorki, i Czwartki od drugiéy godziny społudnia do czwartéy dawane będą) wszyscy chodzić obowiązani. Do czego wcześnie przygotować sobie powinni podwoyne sexterny, to iest ieden na rysunki służące do zarysowania łąk drzew, lasów, gór i t. d. drugi do wydawania człoków i postaci Ludzkich. i t. d.
7. Każdy Uczeń wszystkich tych Nauk, bez wyiątku uczyć się ma, które w iego Klassie dawane będą, i z nich wszelkim sposobem poszukiwać pożytku.
8. Każdy Uczeń obowiązany iest mieć domowego Dyrektóra. Nie może zaś ani sam Uczeń Dyrekóra obierać, ani sam Dyrektór z własnéy woli Ucznia w prywatny dozor przyimować, ani raz przyiętego z woli Zwierzchności, bez dołożenia się teyże od siebie oddalać. Nie powinien także pobocznych zaleceń siebie do Rodziców Uczniów poszukiwać, gdyż iezli iest w pełnieniu obowiązków względem Uczniów wiernym, będzie miał przez same sprawiedliwość pewne od swéy Zwierzchności zalecenie.
9. Dany od Zwierzchności Dyrektór, Ucznia swego od dnia przyięcia cały Rok w swym dozorze, to iest: do tegoż dnia, drugiego Roku trzymać powinien, Azatem obowiązkiem iego będzie i wakacye z swym Uczniem (byle inna umowa z Rodzicami nie zaszła,) przepędzić. Tenże Dyrektór, Xiażek innych, prócz danych od P. Kommissyi do uczenia używać nie może, Uczniów swoich do Szkoł i Kościoła odprowadzać powinien, w przod niż do Szkoły poydą, onych z Nauk doświadczać: iako i po skończonych Szkołach sprawę od nich z pożytku odbierać ma: powinien bydź strożem zdrowia i obyczaiów Uczniów sobie powierzonych.
10. Czynienie po rannych i po obiednich Szkołach z Uczniami korrepetycyi (przy czym fukania i groznych wyrazów strzedz się potrzeba), odczytywanie Kompozycyi maiących bydź w Szkole oddawanych, i onych własną ręką podpisywane dla znaku poprawy. Poprawiane Sexternów, i wprawianie w należyte zachowanie Pisowni; rozmawianie Językiem Łacińskim, mianowicie z Uczniami wyszych Klass, lub obcem naprzemiany, iest każdego Dyrekora obowiązkiem.
11. Naybardziéy każdy Dyrektór starać się ma aby przykładem swoim do pobożności i cnoty (gdzie wypada pacierze rano i w Wieczor razem z Uczniam odmawiać) do Nauk, i obyczayności swych Uczniów zachęcał, którym wystawiać często powinien, aby się grzecznie i ludzko z wszystkiemi obchodzili, aby przystoyność każdemu mieyscu przyzwoitą zachowywali, i powinne każdemu uszanowanie wyrządzali.
12. Opuszczaiących się Uczniów w Naukach, lub w uczęszczaniu do Szkół, wcześnie Dyrektór donieść powinien: za to bowiem każdy Uczeń sciśle się sprawić będzie obowiązany, iako też za pozne do Szkół lub na Nabożeństwo przychodzenie.
13. Każdy Dyrektór obowiązany iest pewny porządek w domowym Uczniów ustanowić dozorze, tak aby iednostayny czas był powtarzania, uczenia się, czytania Xiążek, rozrywki, i przechadzki. Jezliby zaś prócz domowych Uczniów, miał nadto przychodnich, tedy i Ci regularnie do niego uczęszczać, i naywięcey pod iego okiem bawić powinni, a z mieszkań swych, aby często przynosili swiadectwa o ich obcowaniu, i nie wychylaniu się za stancyą proznem.
14. Starać się każdy Dyrektor powinien aby nie odstępnie pod ten czas był przytomnym w stancyi swoiéy, kiedy Uczniowie znayduią się: niebytność albowiem iego, bywa powodem nie gotowania się Uczniów do Szkoły, a częstokroć złych wypadków przyczyną. Jle możności także odstręczać będzie od nawiedzania siebie lub Uczniów, owych, którzy swoiem bawieniem, albo chęć do próżniactwa, baśni, lub obmow i t. d. zagrzać mogą.
15. Rodzicóm Uczniow swoich, iako też i im samym często ma przypominać, iż nazadne Swięta ani też w cześnie na Wakacye wyiezdzać nie wolno, za to bowiem każdy Uczeń karom przepisanym podlegać musi.
16. Rzeczy i Xiążki Uczniów przeglądać będzie, aby co z nich niezgineło, lub na niepotrzebną zamiane nie było obrocone.
17. Odwiedzać się na wzaiem Uczniowie czasami powinni, to atoli dziać się ma nie często, a zawsze w oczach Dyrektorów.
18. Każdy Dyrektor co Miesiąc ma oddawać Zwierzchności o swych Uczniach Rapport, w ktorym o zdrowiu, postępku w Naukach, ochędostwie, posłuszeństwie i t. d. donosić powinien, rownie iak stawić się ma za obwieszczeniem Zwierzchności na Posiedzenia, na których wszystkie inne tyczące się Dyrektorów obowiązki od P. Kommissyi przepisane, czytać się zwykły.
19. Gdy się przytrafi dla słusznéy przyczyny Uczniowi nie bydź w Szkole, tedy obowiązkiem iest Dyrektora stawić się wraz z Uczniem przed Szkołą, i tam słuszność takowey nie bytności osobiście zaświadczyć.
20. Każdy Uczeń Dyrektórowi swemu powolność, poszanowanie, wdzięczność iak nayiawniéyszemi znakami okazywać powinien.

W czasie lata, zgromadzać się Uczniowie z Dyrektorami będą do ogrodu Łobzowskiego, gdzie rozne cwiczenia sił, iako to, obroty Zołnierskie, w ciągnieniu, szykowaniu, dobywaniu, potykanie się w palcaty, wyprzedzanie się na wzgórki, gra w piłkę z żywem ubieganiem się i t. d. przez nich czynione bydź maią.

N:o 8. Panegyris in honorem St. Wilhelmi Ep. Ros

~~[illegible]~~ scripta.

f. L. S. david.